

SEMANATORUL

ORGAN AL ASOCIAȚEI ÎNVĂȚĂTORILOR DIN CALIACRA

Director: I. NEDELUCU

Apare sub conducerea
unui comitet

Redacția și Administrația
Școala primară No. 3 Bazargic

MINUNEA

Intr'o zi norocoasă, în vremea guvernului loaga — Argetoianu, s'a săvârșit o minune. Neprevăzut, fantastic și rapid.

Acestea sunt condițiile, în care s'a hotărât rămânerea salarizării învățătorilor în bugetul statului, în loc de comunele și județele, cum hotărâse irevocabil dualismul Argetoianu-Iorga.

La 2 Decembrie a. c. — o zi de mecanism parlamentar — la tribuna senatului se suie un vârstnic, fost ministru al Instrucțiunii Publice, cărunt, îngândurat și cu ochelarii înțepeniți.

În loc de vorbărie, însemnează cu cifre, întreaga dezvoltare culturală din România Mare,

„Ne aflăm în urma vecinilor din punct de vedere al învățământului primar, Avem un învățător la 300 locuitori. Stăm mai prejos decât Ungaria și Bulgaria. Să se suprimă diurniștii Ministerului de Interne“

Și prezintă o listă de 36 inspectori administrativi, diurniști.

De față era Ministerul Instrucțiunii publice, D-l prim ministru N. Iorga, care n'a desmîntit — căci nu se putea desmînti constatările cu cifre, ale Doctorului Angelescu, fost ministru, al instrucțiunii ci a întrerupt mereu, fără zăbavă și solemn:

„Statul nu are bani să plătească lefurile învățătorilor din cauza mizeriei, tezaurului public; județele și comunele au fonduri!“

Dacă experiența aceasta nu va reuși, vom căuta și găsi în tezastrul statului, banii cu cari să plătim învățătorimea!“

După ședința senatului, urmează o ședință războinică la cameră.

Intr'o Joi, la ora 2 din zi, D-l Argetoianu, ministrul finanțelor, face declarația ca șef de resort. „Nu pot găsi nici un leu, ca să pun pe învățători în bugetul statului. Dacă

vreți votați legea, dacă nu vreți nu votați!“

După 10 minute, apare D-l Iorga și rostește:

„Nimeni nu poate bănuî dragostea mea pentru învățători! Cererea, ca învățătorii să fie trecuți în bugetul statului, este o manoperă politică pentru răsturnarea guvernului. Dar să știți, că guvernul nu poate fi răsturnat fiindcă nu este cine să-l ia locul.“

Adăogăm: D-l prim Ministru văzuse solidaritatea parlamentarilor, cari fac parte din corpul didactic, de toate categoriile. Văzuse partidele politice de opoziție, Liberal și n. țărănesc, solidare cu revendicările învățătorilor și se temea de răsturnare, tocmai pe chestiunea acestor mititei de învățători!

Deaceia, la ora 3 d. Iorga a revenit la tribuna camerei — după trei sferturi de oră — declarând radios:

„În momentul, în care lipseam din această incintă — căci D-l Iorga se dusesse să întrebe oracolul de soarta guvernului — s'a realizat între reprezentanții diferitelor partide și între guvern, una din acele înțelegeri pentru binele public, pe care se sprijină dăinuirea și dezvoltarea unui stat!...“

D-l Iorga a făcut aluzie la înțelegerea din comisiunea bugetară a camerei compusă din: D-r N. Lupu, Victor Antonescu, liberal, A. Călinescu, n. țărănist și Constantinescu-Bordeni, sub președinția D-lui Argetoianu.

Aceste peripeții neașteptate care s'au precipitat într'un interval de o oră, în viața publică de sus, unde se plămădesc destinele populare, alcătuiesc o minune, marea minune săvârșită la poalele muntelui nostru-România — unde ca în biblie, numai cu un miliard — în loc de 5 pâini și 2 pești — s'a scăpat de foa-

me 40.000 de învățători!

Luați aminte la această minune, bărbați frați, și să nu vă închipuiți că ea a venit de sus, sau din voia celor îndestulați de salarii, de diurne, de jetoane și misiuni gras plătite; Minunea a rezultat dintr'o conștiință de corp și din solidaritatea acestui corp, extinsă până la cei ce ne iubesc cu adevărat.

Conștiința de corp a trezit conștiința de neam și amândouă solidarizate au săvârșit minunea salarizării din bugetul statului.

Erad.

O PARTIALĂ SARBĂTOARE NAȚIONALĂ

Prestigiul Ateneului Popular din localitate e în creștere. După două săptămâni dela frumoasa și destul de apreciată conferință a părintelui Bucur Zănescu, publicului bazargicean i s'a oferit ocazia rară, să audieze pe d-l Alexandru Papagheorghe. D-sa — destoinic profesor de istorie — a vorbit despre „Problema continuității neamului“. Subiect dificil și vast pentru tratarea căruia, în afară de un serios studiu și de o amănunțită pregătire și aprofundare, mai necesită și un deosebit talent de expunere.

D-l Papagheorghe le-a intrunit pe toate, cu idei proprii și cu argumente palpabile, luate din istorici străini și români, conferențiarul a reușit să ne lămurască — în primul rând — plămădirea elementului românesc din Dacia.

Combătând teoria lui Rocsler, care susline exterminarea întregului element dac de către români, dl. Papagheorghe opune acestei teorii datinile românești, numirile dace și columna lui Traian studiată de Frohner.

Referindu-se la lupta istoriografiei maghiare contemporane, luptă prin care ungiurii urmăresc revizuirea tratatelor, spre a-și redobândi teritoriile pierdute, d-sa, cu un tact și cu o putere de evocare a evenimentelor de adevărat istoric, răstoarnă teza acestora cum că la venirea lor în Transilvania, n'au găsit aici element românesc. D-l Papagheorghe și-a edificat auditoriul că, această luptă istoriografică maghiară nu se sprijină decât pe exageratul egoism național — specific rasei — și pe negăllunea izvoarelor istorice.

Ocupându-se de „Românii în Dobrogea“, conferențiarul face o amplă și minușioasă expunere de fapte și nume, începând cu strămoșii și încheind cu cântecele populare românești, cum e de pildă cântecul lui „Contanlin și Iancu dela Măcin“.

Dealungul veacurilor, întâlnim în diferite localități — destul d

ASPECTE CULTURALE DIN JUDEȚ

În criza aceasta grozavă economică în care ne aflăm și la care nu ne gândim decât la modul cum să facem spre a trăi, tot se mai găsesc oameni de bine, cari ici colo tot mai țin facla de lumina și o dă acelor cari au nevoie de ea.

Factorul principal al culturii într'un sat e învățătorul, preotul, judecătorul și pretorul. Ce n'ar face într'un sat acești intelectuali dacă ar fi uniți! Și prin unirea și entuziasmul lor câte nu s'a făcut împrejurul școalelor: bibliotecă, șezători culturale cu câmin cultural, etc.

La noi în județ, înainte de războiu, se făcea o propagandă culturală de apropierea populației băștinașe de Români, la cari colabora pe lângă învățători și administrația și chiar da concursul.

Tinerii dascăli entuziasmați strângeau rândurile împrejurul a câte unuia mai bătrân și cu autoritate și dau serbări școlare organizate frumos pe centre în județ și cercuri culturale la cari alăturau toate autoritățile satești, căutând a-i apropia de școală. Cine a vizitat atunci județul a rămas încântat de modul cum știu să-și facă datoria oamenii culturalii.

După războiu imediat câțiva învățători cu autoritate și entuziasm au început iar propaganda culturală, dar legată mai mult de cercurile

culturale unde se lucra cu multă conștiință, căutând a-l face și pe satean să ia parte activă. După câțiva ani de muncă culturală făcuse ca să răsune în satele bulgare, datinile și obiceiurile de Crăciun, precum și cântecele cu melodiile frumoase românești, cari încep cu: „foaie verde“. Cântecele de propagandă culturală începute imediat după războiu, la cari se realiau învățătorii de prin împrejur erau: la Bazaurt, unde a fost și este d-l Eugen Răducu, la Ezibel, unde a fost și este d-l I. Alexandrescu, la Carali I. Sion și Ahil Constantinescu, la Șabla, d-l Al. Nicolaescu și Suiutciucul.

Mai în urmă însă ca un îndemn din partea centrelor arătate mai sus s'au mai ridicat și altele, cum a fost Alexandria, unde a funcționat d-l St. Costescu, Carasularul, unde a fost d-l Gh. Brânzan, Vladimirova, unde era și este Pr. Al. Curiman și Osmanfacă, unde a fost Pr. V. Heroiu.

După aceasta a început și propaganda culturală cu centrele ei, organizând serbări frumoase cu jocuri naționale, cu biblioteci în centrele mai ales cu coloniști, cari întru câțva și-au avut un rol important.

Apoi expozițiile școlare de sfârșit de an, ajutate de către Comitetul școlar județean și era o frumusețe să privești

importante pe atunci — mulți șefi și despoți bizantini cu nume românești. Astfel avem pe Tatos (care vine dela tată) la Silistra pe Balica, la Cavarna, pe Teodor fratele lui Dobrotici și cavaler al lui Balica, despot la Caliacra; pe Ciolpan, etc. etc. . .

Toate acestea ne îndrituiesc să credem că elementul românesc e vechiu de tot în Dobrogea? . . . Dar stăpânirea lui Mircea cel Mare? . . .

Milettci spune că n'a găsit aici populație bulgară indigenă, iar Jirece a găsit Balicul oraș de Găgăuți și nici o casă bulgărească.

Ca încheiere, d-l profesor Papagheorghe relevă tendința umanitară de astăzi. D-sa face un călduros apel la înfrățirea sufletească a tuturor naționalităților, armonizarea gândurilor și simțămintelor și la unificarea cugetului, care trebuie să ofere neprihănit în templul unic al a-

cestei țări: timpul păcii și al dragostei.

Conferința d-lui Alex. Papagheorghe, care, pentru d-sa a însemnat un adevărat triumf, iar pentru bazargiceii prilejul unei sărbători naționale parțiale, a fost frumos și armonios încadrată de un program select. D-na Lt. Budu a cântat cu talent și cu mult suflet diferite arii românești și străine. Elevii de liceu Leola și Gheorghiu au recitat simțit poezii de d-l Em. Păzășiu. Primul „Noi n'am uitat strămoșii“, versuri patriotice scrise în timpul războiului, iar al doilea „Răuș țârziu“, poemă lirică.

O simpatică orchestră improvizată a executat mai multe arii populare cari au delectat sufletul asistenței.

Bazargic 14 Decembrie 1931

Un învățător

covoare și țesături cu motive românești, lucrate cu multă măiestrie de elevele cursului primar, cari puseseră în uimire pe locuitorii băștinași.

De multă vreme expoziții școlare în felul acesta nu s'au mai făcut; iar în județ n'a fost nici un înbold în acest sens.

Anul acesta școlile de cum s'a ivit primii fulgi de zăpadă, foarte multe din ele a fost închise din cauza lipsei de combustibil din partea comitetelor școlare, de cari n'a avut cine a se mai îngriji, lipsind chiar subvizorul școlar de județ. Dar cu toate acestea au fost oameni de inimă învățătorii, i-au făcut ca elevii s'aducă coceni, țezec și cursurile n'au fost suspendate, așa a fost cazul la Ciabr unde funcționează d-l Tomescu și în alte părți.

La Cioban-Cuius, Comitetul școlar, n'a putut să procure combustibilul școlii, dar învățătorii de acolo d-l Făcaianu și Ioanid, inimoși și de suflet, n'a vrut să lase ca să treacă ședința cercului cultural, dând o înălțătoare serbare școlară cu recitări și coruri cu melodii populare românești de o frumusețe uimitoare.

La Suiutciuc deasemenea am asistat la serbarea culturală și unde am văzut că se muncește.

Deasemenea am știți din județ dela prieteni și cunoșcuți, că serbările școlare cu ocazia cercurilor culturale în unele părți și-au avut mare efect.

La noi în județ orice manifestare culturală e legată în jurul școlii și e bine că e așa. Bunăvoința din partea învățătorilor e, dar un înbold de sus nu văd.

Unde mai e încurajarea de altă dată pentru activitatea extra școlară a învățăto-

rului, care începuse sub marele om Haret!

Șezătorile culturale organizate de școli își au un mare rol în vremea iernei, unde să facem, să dezvoltăm cu gustul cetitului românesc pe tinerii absolvenți ai școlii primare. Să facem și în așa fel a apropia și autoritățile sătești la șezătoare, fiind în bune raporturi cu ele, căci altfel ne-ar fi o piedică în ceea ce privește apropierea sateanului de școală. Dacă județul s'au Comitetul școlar s'ar strădui prin stăruințele subvizoratului școlar respectiv, ca dacă nu la toate școlile, cel puțin centrele mai însemnate să fie înzestrate cu câte o bibliotecă școlară sătească, munca noastră conștientă de dascăl ar fi încununată de succes.

Pentru a dezvolta la învățământul practic, mai ales în ceea ce privește lucrul de mână la fete, unde în părțile acestea își are un rol de cea mai mare importanță și fiindcă nu văd nici o inițiativă propun ca la sfârșitul anului acesta, asociația învățătorilor din acest județ cu subvizoratul școlar, să organizeze expoziții de lucrări manuale a elevilor și elevelor școlilor primare din județ, decernând premii școlare cari se disting.

Predesorii noștri au ridicat demnitatea dascălului în județ și nouă ne rămâne a o menține acolo unde e și a o ridica acolo unde trebuie, la înălțimea vremii de azi, căci dacă n'avem un control al județului, avem cel mai mare judecător în noi: „Conștiința noastră dascălească“.

Deci să lăsăm vorbele la o parte și să pornim cu toții la fapte.

I. N.

Rolul școlii românești în Dobrogea-Nouă

Școala unui popor, fiind un organism viu ce funcționează în vederea unui anumit scop, acest scop trebuie să fie pretutindeni unitar și omogen. Zeceea, considerăm că rolul școlii românești în Dobrogea-Nouă, este însăși rolul școlii românești în general.

Neamul nostru, în epocile premergătoare marelui războiu, cu toate furtunile fatalității istorice prin care a trecut, a fost în permanență stăpânit de o singură aspirație: idealul unității etnice.

Veacuri de-a rândul, acest simțământ sfânt a germinat în sufletele tuturor, a mocnit în taină, ca focul sub cenușă, până ce sosind ceasul cel mare, neamul nostru, din cele patru părți ale lumii, strâns sub cutele aceluiaș steag, înfăptuește acest ideal

străbun și încheie glorios un capitol din istoria noastră.

Noul ideal al neamului nostru, nu putea fi evocat din neant, noi nu-l puteam făuri, decât din materialul pe care ni l-a lăsat trecutul, astfel ca dezvoltarea noastră să se facă în mod evolutiv, fără perturbări păgubitoare. Examinând orizontul cel nou, împrejurările istorice și geografice, precum și perspectivele dezvoltării noastre viitoare, aspirațiunile tuturor s'au întâlnit în proclamarea unui nou ideal: consolidarea unității suflatești.

Este enunțarea unei necesități imperioase, pentru că unirea teritorială să fie desăvârșită prin unificarea suflatească, clădind o cultură nouă comună, care să armonizeze toate forțele creatoare ale statului nostru.

Această cimentare a unității suflatești, se va înfăptui în primul rând pe cale culturală.

Sorbind cu toții din izvorul aceleiași stea—propășirea patriei — neamul nostru va înainta cu pași repezi, spre destinul unde îl cheamă originea sa, însușirile sale și misiunea sa istorică.

Între realizarea celor de mai sus, rolul cel mai de seamă purtându-l școala, se cuvine dară, privindu-ne mai de aproape, să vorbim ceva mai amănunțit despre școala din Dobrogea-Nouă.

II

Școala românească din Dobrogea-Nouă, întâmpină greutăți serioase în dezvoltarea ei, din mai multe cauze.

1) Lipsa unei tradiții culturale. Împrejurările istorice au făcut ca, sporadicele nuclele culturale depe vremuri să nu se poată împânzi pretutindeni. Numai acum, se poate vorbi neîndoios de așa ceva. 2) Progresul didactic este împiedecat, în majoritatea cazurilor, de lipsa locurilor de școală, confortul necesar, materialul didactic și lipsa de ajutoare.

În cadrul operii de construcțiuni școlare vorbind, abia s'a trecut din stadiul discuțiilor, în pragul unor înfăptuiri umide. Au fost inițiative laudabile, cari au sucombat neputințoase și părăsitate.

Cărmuitorii să ia aminte, că nu este iertat, ca la hotarele unde minoritarii înalță școlile monumentale și cheltuesc sume fabuloase, școlile românești să vegezeze mizere, în agonia, pe care vremurile crunte ce străbatem, o agravează și mai mult.

3) Activitatea școlii românești, este stânjenită — pe de altă parte — de atmosfera rece și lipsa de iubire, cu care este înconjurată școala noastră de către minorități. Față de această problemă, trebuie să ne spunem cuvântul nostru.

Unificarea suflatească, de care vorbim mai sus, va fi desăvârșită, atunci când gândul și fapta lor de fiecare zi va fi un acord care să se înregistreze perfect, în gama și ritmul vieții românești.

Gândurile lor disonante și tendințele lor centrifugale, nu pot realiza decât un impediment în armonizarea păcii generale, iar din partea noastră, un sentiment de suspiciune și neîncredere, de atâtea ori verificat și îndreptățit.

Alegându-și statul român ca patrie, aceasta nu le cere decât a fi cetățeni loiali. Să se lepede de șgura ideilor iredintiste și cu gând curat să pună toate puterile lor în serviciul țării sub al cărei steag se adăpostesc. De proverbia noastră toleranță, ei să nu uzeze decât în bine.

Școala românească din Do-

brogea-Nouă, dintr'un înalt principiu național, are datoria de a întări și a face să se desvolte bogat, germenul de viață românească, sădit de înaintașii noștri aici. Trebuie să ridicăm învățământul și școala dobrogeană, la înălțimea școlilor de primul rang din țară.

Acțiunea culturală a școlii, unită cu acțiunea politică de colonizare, sunt chemate să transfigureze această provincie, dându-i un caracter cât mai specific românesc.

Massa de coloniști, ce se găsește împrăștiată pe întreg cuprinsul Dobrogei-Nouă, duc povara atâtor neajunsuri, pe cari școala, cea dintâi, cu mijloacele ce-i stau la îndemână, trebuie să caute a le remedia. Să se pună cu tot sufletul în serviciul ridicării intelectuale a lor, intensificând propaganda culturală, — a ridicării vieții economice — dând sfaturi și îndemnuri, — a ridicării vieții morale, — unde sunt atâtea răni de vindecate, — a luminării vieții sociale, — unde sunt atâtea lucruri neînțelese și întunecate.

Să propage buna înțelegere și înfrățirea, între toate naționalitățile conlocuitoare, căci numai astfel se va asigura tuturor liniștea necesară înfăptuirilor trainice și reabilitării pierderilor suferite din cauza marelui războiu și a crizei ce frământă întreaga omenire.

Școala are misiunea să infiltreze în sufletele cetățenilor încrederea neclintită în viitorul strălucit al neamului nostru și să-i crească în spiritul și respectul legilor românești. Să le desvolte cultul pentru limba și credința noastră și să le îmbogățească inima cu sentimente generoase.

Cu atât mai mult trebuie să îndeplinim aceste imperative ale datoriei noastre, cu cât de înfăptuirea lor, este legată și justificată existența

noastră pe aceste locuri.

Școala dobrogeană, înfășază dară, câteva aspecte particulare, nevoi acute de satisfaceri mai urgente și răspundere cu atât mai mare a învățătorilor. Deaceia, învățătorul dobrogean, pră excepție, trepue să dispună de o mai mare doză de energie, patriotism și pregătire profesională.

Sunt atât de multiple problemele ce se pun școlii dobrogene spre rezolvare este așa de complicat vast câmpul de activitate învățătorului, încât nu este suficientă numai dorința nobilă de a lucra, ci trebuie această pornire generoasă fie luminată de o cultură profundă și întinsă, de o cunoaștere amănunțită a realităților sociale și de stăpânirea unei perfecte metode de acțiune, în acest labirint de interese și tendințe divergente, ce derutează pe cel slab și nepregătit.

Ne cere această jertfă plus, vremurile critice existente, situațiunea localului unde profesăm, necesitățile culturale al timpului și încrederea cea mare pe care țara noastră reazimă în noi.

La glasul țării, noi am fost cei dintâi cari am răspuns cu inimă largă oricând a fost nevoie de noi. Am jertfit timpul și n'am cerut nimic.

Ar trebui să înțelegă și să, acei ce sunt în drept să înțeleagă. că entuziasmul nostru e pe cale de a fi înbușit de greutățile pe cari le mai putem duce.

Focul sufletului nostru trebuie ajutat, încurajat și întărit.

Sunt mistuitoare suferințele pe cari le îndurăm, dar n'am desprins încă privirea dela steaua spre care năzuim.

Să fim ajutați să grăbim ajungerea ei.

Să nu ne prindă oboseala și să nu ne părăsească puterile!

Nic. Bades
Calăciol

Iubire de neam

Există o curioasă contradicție în sufletul omenesc. Cele mai întru trebuințate cuvinte sunt acelea al căror înțeles ne-a intrat mai puțin adânc în conștiință șivingere. Când vorbim de afacerile publice, de nevoile țării, de speranțele și aspirațiunile ei, imbrăcăm cugetările noastre în cuvinte sunătoare de: patriotism, iubire de neam, naționalism, — pe când în realitate suntem încă departe de înțelegerea și pătrunderea deplină a acestor vorbe sfinte, în cari se cuprind tot ce poate avea mai scump și neprețuit un popor.

Cât de departe am fi pe toate tărâmurile, dacă cuvintele rostite din gură, ar trăi în adâncul inimilor noastre, indemnându-ne la orice jertfe pentru traducerea lor în fapt!

Evident, un semn bun este și simpla întrebare a acestor cuvinte frumoase. Atât însă e

prea puțin, precum nici iubirea de neam pasivă, nu-i destul pentru îndeplinirea mărețelor destine pe care legile istoriei, le-au hărăzit națiunii române.

Iubirea de neam ca să poată fi un izvor de fapte mari, regenerare națională, trebuie fie activă, caldă, adică, vibratoare și pururea arzătoare.

Nu prin declamări, mai mult sau mai puțin patetice, vom putea ridica țara noastră la roșu ce i-se cuvine, și poporul la înălțimea culturală a epocii, prin aplicarea neîntreruptă sentimentelor patriotice. Vom țări în afară, țări înăuntru, făcând liniștiți și împăcați, dacă țara noastră, va avea un braț puternic în serviciul Românismului o inimă caldă pentru neamul nostru o iubire nestinsă pentru cei un sânge cu el.

Atâta vreme cât conștiința națională nu e deșteplată în țara

VISUL COPILULUI

Visa copilul și zâmbia în vis...
Cu ochii inocenței cui zâmbia?...
Ori, poate, transportat în paradis,
In vis, cu Serafimii el vorbia?...

O, nu! ci Moș Crăciun înduioșat
De rugile-i aprinse de copil,
In somnul lui s'a strecurat tiptil,
Să-l plimbe prin bazaru-i minunat.

Ce jucării, ce daruri, ce comoril...
Și toate strălucesc ca nestimate.
Privindu-le, l-apucă dulci fiori,
El știe c'ale lui sunt toate, toate...

Boschet de trandafiri se mișcă lin,
Venind spre el împins de-o adiere,
Ori e vreo ceată de copii?.. Li plere
Din ochi, o clipă, zâmbetul senin.

Desculți și goi, cu'mbujorate fețe,
Sunt mulți orfanii cari îl înconjoară...
El vrea din a comorilor mândrețe
Să dea la toți. Li sunt tovarăși doară...

Cu mâna-i milostivă el desprinde
Și'mpoarte din belșug la fiecare
Atâtea lucruri prețioase, rare!...
Și zâmbetul în ochi iar i se-aprinde.

In zori, din visu-i drag când s'a trezit,
Pustiu era bordeiul ca'n ajun...
Și căutând, nimic n'a mai găsit,
Din tot ce-i dăruise Moș Crăciun!...

Bazargic, 24 Dec. 1931.

Em. Papazissu.

Cugetări

Culise de Alex. Marinescu - Hasărlăc

Observând mersul evoluției omeniești, mintea filosofică
ar trebui să privească umanitatea ca pe singur om și
nu ca pe un conglomerat de indivizi,

(Pascal)

* * *

Singurul act din viață, care atinge totdeauna idealul,
este îndeplinirea datoriei.

(M-me de Stael)

* * *

Conștiința este o făclie care luminează inima, un
judecător atent pe care omul îl poartă cu el însuși.

(Exhyle)

* * *

Nu există nici un tribunal așa de sever ca o bună
conștiință.

(Evremond)

* * *

Conștiința te acuză înainte de a-ți vorbi Dumnezeu,

(Bossuet)

* * *

Instrucția pregătește omului știința, educația, virtutea.

(M-me Monmorson)

* * *

Instrucția alimentează spiritul, educația, hrănește
inima.

(Comenius)

* * *

Instrucția este isvorul pregătitor de ordine liniște,
și fericire

(Voltaire)

* * *

Moralitatea e un capital social care crește prim vea-
cări grele. Copilul nou născut, revine sălbatic dacă nu
e crescut, educat, în rafinata moralitate acumulată
atâta vreme.

Biserica-mi Natala

de Al. C. Aldea

Bisericuță veche, străjeră'n trist tâpșan,
te-am cunoscut, pe vremuri, în sărbători senine,
cu flori și voe bună când mă'ndreptam spre tine—
de-atunci, tu tot mai tristă îmi pari din an în an..!

Aci venea odată tot satul să se'nchine,
cu umilință'n vorbe și gesturi măsurate,
ca Domnu'n cer să-i erte de grelele păcate
și să le'ndrepte pașii deapururi spre mai bine.

Eu tresăream de jalea clopotelor tale
și mă rugam ferbinte, cu fruntea la pământ;
căci așteptam s'apară deasupra Duhul Sfânt,
strângându-ne cu grijă sub aripile sale ...

Iar când hătrânu' preot slujia, cântând alene,
cântarea lui în mine prindea să se strecoare:
îmi pătrundea în suflet, încet, o'nfiorare
și lacrimile calde îmi tremurau în gene.

Bisericuță veche, azi clopotele tale
aceeaș veste sună, strigată dedemult!..
Eu îngenunchi ș'acuma și vreau să le ascult,
dar nu mă mai cuprinde, vrăjind, sublima jale.

Am hoinărit în lume și cărți am tot citit,
să aflu de tot felul și n'am aflat nimic!
Cu cât mă'nalț cu mintea îmi pare că's mai mic
și trec strein prin viață, mereu nemulțumit. . .

Pe căi pustii, cu vânturi și bice reci de ploae
m'am îndârjit lumina s'o urmăresc avid,
Lui Dumnezeu în față să i pot rânzi perfid—
dar, clipă după clipă, puterile-mi se nmoae. . .

Am scăpatat întruna, mai trist și mai firav—
și m'oiu re'ntoarce iarăși, pios ca mai'nainte,
să bat mătânii aspre, șoptind o rugămintă:
„Indură-te, părinte, de sufletu-mi bolnav!“

Epigrame.

Asoc. învăț. din Caliacra a scos Ziarul „Semănătorul“

Deacum pășim spre fericire...
Că n'avem pluguri, nici ogor,
Nu poate fi nemulțumire
Avem în schimb... Semănător!

II.

Unui coleg înaintat!

Aud c'ai înaintat—și'n grabă
Te felicit de acest noroc;
Dar, ce folos,—lumea se'ntreabă—
Că mintea ți-a rămas ... pe loc!

III

Unui casier delapidator arestat.

La asta, lumea-i zice „furt“
Dar cum putea, biet om s'ajungă
Să țină banu' așa din scurt
Când are mâna așa de ... lungă?

IV

Unui aviator, care în urma unui accident

și-a pierdut mintea
Aviatorii,—după cum spun unii,
Au realizat progrese uluitoare;
Incât,—ca culme a minunii—
Le-a devenit și mintea ... sburătoare.

NIC. BADEA
Calăcihtol

urmare dela gag. 2-a

Iubire de neam

românii, alăta vreme cât popo-
rul de jos și muncitorimea,—prin
forța lucrurilor: ce ni-se impun,
— va fi ținută în întuneric, țara
și neamul va progresa greu.

Dușmanii noștri, mai adeseori
nu sunt străini cei lacomi, ci de
multe ori răul stă în noi înșine.
E destul de trist că se mai răz-
boesc popoarele, dar mai trist
este când fii aceleași țări se răz-
boesc între ei, mai ales acum în
urma atâtor jertfe, între hotarele
țării întregite, cel puțin ar trebui
să ne iubim, să iubim pământul
care ne hrănește și în care sunt
depuse osemintele sfințe ale stră-
moșilor, părinților și fraților noș-
tri, jertfiți în toate războaiele, —
dealungul veacurilor, pentru a-și
păstra neatârarea și pentru a
ne da pildă iubirei de neam, și
numai atunci se va ajunge la
dragostea de omenie.

Nu poate iubi cineva pe un
străin, când nu-i e dragă familia
care e de un sânge cu el.

Suntem astăzi în România Ma-
re peste 18 milioane de locuitori.

Aceasta însă nu însemnează
că leacul ar fi să ne înmulțim
cât mai mult și cât mai repede;
trebuie ca aceste milioane de bu-
ni români, români din talpă pâ-
nă în creștet, români în fiecare
fibră, cari la prima chemare a
patriei să alerge spre a-și da
viața chiar, pentru apararea onoa-
rei ei.

Numai atunci vom ști a fi cea-
ce ne cere civilizația vremurilor
actuale, într'un cuvânt atunci
vom fi avangarda latinității ci-
vilizate, aci în orientul Europei.

„Semănătorul“, sub conduce-
rea unui comitet al membrilor
corpului didactic din Caliacra,
grupăți solid, este încă un inel
onorabil, din acea avangardă
sântă.

Urez „Semănătorului“ viață
lungă, iar celor ce au făcut să
se reverse semințele lui bune pe
ogoarele lui Traian și Mircea,
spor la muncă și sănătate!

Alex. Marinescu
învățător
Hasărlăc-Arman Caliacra

MODIFICAREA LEGII Învățământului Primar

În ședința de Luni a paria-
mentului s'a depus un proiect
de lege pentru modificarea
actualei legi e învățămantu-
lui primar.

Proiectul de lege, prin mo-
dificările pe care le aduce
constitue o nouă lovitură
pentru corpul didactic pri-
mar.

Proiectul prevede că per-
sonalul didactic al învățămă-
ntului primar se va compu-
ne din învățători și profeso-
ri primari.

Profesori primari ar urma
să se numească dintre în-
vățătorii cari au obținut di-
ploma de licență în litere și
filozofie sau în științe dela
vreuna dintre facultățile din
țară sau străinătate.

Din corpul acestor profe-
sori primari se vor recruta,
cu precădere sub-revizorii,

și directorii de școli primare. Profesorii primari formează cea mai înaltă treaptă în învățământului primar.

Actualii primari înaintați de gr. II și I, precum și instructorii își păstrează titlul

TRANSFERARILE

Pentru ca un învățator să poată obține transferarea, se cere să aibă recomandarea inspectorului primar respectiv bazată pe statul său personal. Aceasta când se prezintă un singur solicitant.

În cazul când sunt mai mulți candidați pentru același loc, candidații vor fi supuși la un concurs ce se va ține în luna Aprilie.

Transferările se vor face de minister, în ordinea clasificăției cel mai târziu până la 1 Iunie și intră în vigoare la 1 Septembrie.

Detășările se obțin în aceleași condiții ca și transfe-

rările. În partea finală proiectul prevede condițiile în care se va acorda „gradația de merit“, care se va face pe baza propunerii revizorului și a recomandării inspectorului general. Această gradație se acordă de ministru numai acelor membri ai corpului didactic cari au obținut în prelabil Meritul Cultural cl. I și se vor fi distins printr-o faptă remarcabilă școlară și extrașcolară (lucrări tipărite, înființări de biblioteci, muzee etc.).

Prin noua lege, se vede deci că învățătorii cu vechime bătrânii dascăli ai școlii primare, nu se vor mai putea bucura de drepturile de până acum, de a obține funcțiuni superioare de revizori, directori de școli etc.

În aceste locuri se vor plasa pe viitor numai tinerii cari pot să urmeze la facultăți.

iscă, a contribuit și ea în mod real, prin înăbușirea ei educativă la trezirea acelor sentimente care au îmboldit pe sutele de mii de tineri ostași să-și expuie piepturile — chiar fără scule — pentru mântuirea patriei lor. De altfel numărul imens de învățători cari și-au lăsat viața în toate câmpurile de onoare dovedește cu prisosință cum și-au înțeles ei datoria.

Cel ce e convins de toate acestea n'a putut decât rămânea înmărmurit în fața proiectului prezentat. În schimb, cel ce nu e convins are tot dreptul să aprobe, fără rezerve, chiar și totala desființare a învățământului popular.

De ce nu?! Nu l-am văzut oare pe d. raportor al legii în chestiune atât de pătruns de sfințenia cauzei ce o susținea încât a mers până la apostrofarea acelor cari susțineau teza contrară cu epitetul de „demagogi“? A apăra existența mai de parte a învățământului popular constituie deci în ochii unora o acțiune. „de-magogică“?

Evident: două concepții radicale

Contrare ce a fost, o știm; ce mai poate fi, n'o știm.

Dăra însă s'a făcut: să nu se adâncească cumva.

Datoria cea mai elementară a învățătorimii de toate gradele este de a sta neclintit de veghe. deoarece nu toată lumea poate fi pe deplin pătrunsă de însemnătatea răspândirii învățării în popor.

Cu atât mai îngrijorați suntem, cu cât înăscocirea din fărâcure neisbutită, s'a putut face, la cârma țării fiind cel mai de frunte învățator al neamului. Să ne ferească D-zeu de împrejurări mai vitregi.

Holării lucru. Am asistat la o puternică apăsare spre dărâmare a unui odiițiu, la înălțare căruia am muncit cu înțelepciune, râvnă și trudă un Meiorescu, un D. A. Sturdza, un Pone, un Take Ionescu, un Spiru Haret, un C. C. Aron și alții alții.

Momente grele. Netăgăduit, Dar tocmai în asemenea momente năprasnice se clarifică și se afirmă mai puternic convingerile cu adevărat adânci.

Cum s'au manifestat ele la acest s'au decisiv impus de cărmuitorilor de durerile zilei?

Prin atingerea, în primul rând, a celor două instituții — armata și școala — din care una e pavăza existenței noastre chiar, iar cealaltă pavăza vieții noastre sufletești.

Pentru nevoile armatei se vor găsi întotdeauna apărători și sprijinitori, pentru că lipsurile ei pot duce o țară de dreptul la peire. Spre salvarea ei va zbură oricând toată suflarea românească.

Nu tot așa când e vorba de pavăza noastră sufletească. Aci, după cum ne-am încredințat, puterile se deosebesc și se ciocnesc.

Învățătorimea să nu piardă nici o clipă din vedere că numai prin desăvârșită solidarizare și coeziune ea va putea fi în stare să înfrunte și în viitor noui adversități, ce sunt departe de a fi excluse.

În folosul cimentării acestei strânse coeziuni s'ar cere însă o jertfă: părăsirea politicii de partid care, din păcate se practică de învățători numai pentru satisfacerea unor înguste interese individuale și înlocuirea-i printr-o politică curată școlară, pusă în slujbă intereselor generale ale culturii neamului.

C. Meissner

Pletora intelectuală

Novi date și precizuni în chestiunea învățământului

S'a făcut socoteala că, raportat la cifra populației, noi avem la Universitate și alte instituții superioare de cultură cel mai mare număr de studenți.

Cu toate acestea, prin modificările ce s'au adus legii bachelareatului, s'a înlesnit înscrierea la Universitatea de studii normale și mai mare de studenți decât se puteau înscrie în anii trecuți. Dovada o găsim în faptul că nici odată ca în anul acesta examenele de bachelareat n'au dat un procent mai urcat de candidați reușiți.

Constatarea aceasta nu implică o critică a faptului că s'a ușurat programul de materii ce se cereau pentru examenul de bachelareat. Dimpotrivă, nu numai că aprobăm modificările introduse în sensul de ușurare a programului, ci am aproba și mai mult atunci când examenul de bachelareat s'ar desființa cu totul.

Trege greu în cumpănă considerarea că statul nu are dreptul să oprească la jumătatea drumului, închizându-i orice carieră, pe tânărul pe care l'a ținut pe băncile școlii până la absolvirea liceului.

Insă, pe când la Universități se dau drumul unui număr și mai mare de studenți, se ia măsura de desființare pe un an a clasei întâia dela toate școlile normale din țară.

Impresia ce se desprinde din aceste două măsuri este că am avea nevoie de câți mai mulți licențiați și absolvenți de universități, pe când în același timp am avea o pletora de învățători, așa că numărul acestora ar trebui limitat.

Bineînțeles e o impresie care nu este confirmată de realitate. Avem motive să credem că gândul de care a fost călăuzit d. prim-ministru N. Iorga, când în constituirea d sa de ministru al instrucțiunii, a luat măsurile de mai sus, pornește cu totul din alte considerațiuni.

Anume, față de un absolvent al Universității, statul n'are obligația a i da o slujbă și de a-i asigura viitorul. Are însă această obligație față de un absolvent al unei școli normale, deoarece tânărul care a fost primit în această școală, a fost întreținut și pregătit ca să fie învățator și numai învățator.

* * *

Altcu, din punctul de vedere al „pretoriei de intelectuali“, realitatea se prezintă inversat. Avem adică un număr de absolvenți de Universități, superior punții de întruințare și de plasașare a lor, pe când numărul actual de învățători și de absolvenți ai școlilor normale nu este încă suficient pentru satisfacerea tuturor nevoilor și umplerea tuturor golurilor.

Că este așa în ce privește pe învățătorii începem numai decât să facem dovada cu date și cifre extrase din rapoarte și statistici cu caracter oficial.

Să începem cu „gradinile de copii“. frecventate, precum se știe, de copii în vârstă de 4—7 ani.

În anul școlar 1929—1930, au fost recensați în toată țara 734.000 de copii a fost de 1.065 școli de conducătoare.

Din numărul total de 734.000 de copii recensați, n'au putut fi înscriși în „gradinile de copii“ decât 114.921 și din aceștia, n'au

frecventat decât 9.837.

Din aceste cifre rezultă, urmare, că din numărul total copii recensați, n'au putut fi înscriși parte au putut fi înscriși la școli și că raportând din urmă număr la numărul de copii, avem 57 de copii pentru o conducătoare, ceea ce este mult.

Dacă, așa cum prevede gativitatea impusă de lege, căuta să fie înscriși la „grădini de copii toți copiii în vârstă de 4—7 ani, este nevoie încă 15.500 de săli de clasă, 15.500 de conducătoare, pe lângă, precum am arătat, astăzi sunt decât 2165.

În situația de astăzi, au fost publicate 972 de locuri vacante de conducătoare, iar numărul de copii este de „grădini de copii“ norma de 8, dintre care pentru moment, numai 5 sunt absolvente.

Dacă școlim că, în mijlocul a 5 școli dau la un copil 150 de absolvenți, se trece să așteptăm încă șase ani pentru împlinirea golurilor prezente iar pentru satisfacerea completă a nevoilor încă 10—15 ani.

* * *

În învățământul primar propriu-zis, situația pe anul școlar 1929 a fost precum urmează: copii în vârstă de școală primară (7—12 ani), supuși, potrivit legii, obligativității în număr de 2.114.600.

Din numărul acesta, din cauza lipsei de local de școală și lipsei de învățători, n'au putut fi înscriși — e vorba numai de copii — siagur an — un număr de 357.600.

Insă frecvența celor înscriși a fost mult de dorit, mai ales în Basarabia, unde organele administrative locale au suspendat, întru considerațiuni de demagogie, politica de aplicare obligativității de frecvență la școli.

Numărul localurilor de școli primare a fost în anul școlar 1929/30 de 14.780 cu 26.949 clase și 1461 localuri, lăsate nepătruse.

Numărul învățătorilor pe anul școlar a fost de 38.266, ceea ce revine în medie 47 de elevi de învățator și 68 de elevi de școală de clasă. ceea ce este puțin mult, mai ales pentru sălile de clasă.

Lipsa de local este chiar motiv pentru care în unele regiuni se face cursuri pe jumătate de zile.

Așa chiar, dacă luăm ca normă, așa cum este și normal, o clasă de 40 de copii de sală de clasă și de învățator, pentru numărul copiilor înscriși actualmente la școlile primare mai este nevoie de 18.700 de săli de clasă și de 6700 de învățători.

Insă — ceea ce este și mai normal dacă aplicăm această regulă la numărul total al copiilor recensați și care au obligația legală de a urma școala primară — mai este nevoie de 27.600 de săli de clasă și de 15.600 de învățători.

Din datele și cifrele expuse până aci rezultă, credem, în mod neîndoios, că nu se poate vorbi de un surplus de învățători și că, dimpotrivă, nevoile învățământului primar sunt încă departe de a fi satisfăcute. Fieșta completarea acestor nevoi este în fructie de situația financiară a Statului.

N. Batzarla

Ce a fost și ce mai poate fi

In chestia salarizării învățătorilor

Deocamdată par risipiți noului groși ce se lăsară asupra școlii primare. Primejdia nu mai e iminentă. Putem noi însă privi de aci înainte cu deplină încredere în viitor?

Fie îngăduiți unui bătrân, care a pus și el odinioară umărul la organizarea și conducerea învățământului primar în Vechiul Regat, să și exprime adâncă îngrijorare de viitor față de lovitura crudă de tot, ce era de cale de a se da acestui învățământ.

E de ajuns că s'a putut concepe — oricât de grele ar fi împrejurările — gândul nefast de a se arunca în spinarea școlii noastre comune plata, fie și numai în parte, a corpului didactic primar, pentru ca să stăm pe gânduri în veghe ea soartei ce poate ne mai așteaptă.

Mași cu seamă că acel gând nefast a fost conceput cu deplină conștiință ca urmarea fatală a măsurii proiectate nu putea fi decât desființarea școlii rurale însăși. Cu o sinceritate mai presus de orice laudă a declarat d. C. Argețanu, ministrul de finanțe, în ședința dela 9 Decembrie a Camerei, intrerupând pe unul din vorbitori, că dacă nu făcea acea propunere, trebuia să suprimă de drept jumătate din numărul învățătorilor.

Ar fi urmat ca din cele 47.000 de învățători să suprimăm 10—20—30.000 de învățători. Așa fiind, m'am gândit că bugetele comunale și județene mai au puțină elasticitate.

Dacă nici ele nu vor putea — și aceasta este ultima posibilitate ce am întezărit — poate se va ajunge la „suprimare“. („Curentul“ din 11 Decembrie).

Accest „poate“ n'a fost decât un cuvânt platanuică mângâiere: d. Argenteanu avea vizuirea clară că „suprimarea a 10—20—30.000 învățători“ — din cei 47.000 — era singura consecință cu puțință a proiectului prezentat.

D-sa admitea deci, principial, posibilitatea reducerii cu mai mult de jumătate din numărul actual de învățători, fără să bănuiască că această amputare ar putea aduce țării vre-un serios prejudiciu.

Dacă învățătorimea a scăpat de visul ce o chinuia de câva timp încoace, dacă astăzi ea poate respira mai ușor, aceasta o datorită numai oamenilor de o mentalitate diametral opusă celeia a d-lui ministru de finanțe, solidarității întregă opoziția din Camera Deputaților, luptei eroice desfășurate de ea, dezorientării majorității, nehotărării în materie a guvernului, deci unui întreg complex de împrejurări favorabile cauzei culturale.

Dar odată ce o asemenea gravă încercare s'a făcut, ce garanție putem avea că lucrul nu se va mai repeta? De unde siguranța că nu se vor găsi cândva imitatori?

Spada lui Damocle continuă să atârne asupra învățământului popular.

Să nu adoarmă nimeni pe laurii câștigați.

În joc e o fundamentală deosebire de concepții.

Ești sau nu convins că masele profunde ale noroadelor au și ele nevoie de un minimum de cunoștințe în interesul propășirii Statelor în care viețuiesc.

Ești convins sau nu că cei 80 la suta din țărani români autohtoni nu trebuie să rămâie analfoabeți, iar aceasta tot în interesul țării mai mult decât în al lor.

Ești convins sau nu că acel minim de cultură se impune mai cu seamă de când cu acordarea votului universal, de când adică cu chemarea tuturor cetățenilor la viața activă a statului. Fără acel minimum de cultură nu se reduce oare întreaga reformă cu votul universal la o simplă parodie și farsă grosolană?

Ești convins sau nu, fără să pui nici un pic de sovînescism, că în acest popor românesc autohton zac alese însușiri sufletești, intelectuale și artistice cu deosebire, pe care nu e ertat — o repet, nu în interesul indivizilor, ci în acel al colectivității — să le lăsa să se piată în deant, fără să le dai puțința de a eși la iveală.

Ești convins sau nu că școala noastră primară rurală, cu toate imensele lipsuri de care suferă